

HOOFDARTIKEL

Waalse omslag? Vlaamse durf?

In het weekblad *Knack* heeft Wallonië-watcher **Han Renard** onlangs een indrukwekkend overzicht gebracht van invloedrijke Waalse en Franstalige persoonlijkheden die uit de aanslepende Belgische onbestuurbaarheid hun conclusies trekken en het perspectief van een onvermijdelijke omslag richting confederalisme omarmen.

Advocaat **Marc Uyttendaele**, hoogleraar aan de ULB en echtgenoot van PS-topvrouw Laurette Onkelinx verklaarde al drie dagen na de verkiezingen van 26 mei vorig jaar voorstander te zijn van een referendum over de constitutionele toekomst van België. In het gesprek met Renard verklaarde hij: “*Als de Franstaligen garanties krijgen dat de financiële solidariteit behouden blijft, wordt in onderhandelingen alles mogelijk*”. Voorwaar een sleutelzin die naadloos aansluit bij Toon Roosens’ pleidooi van nu al 20 jaar geleden voor een ‘Vlaams Marshall-plan voor Wallonië’, waar we hier in het najaar al aan herinnerden en waar ook Rik Van Cauwelaert begin deze maand in *De Tijd* naar verwees.

Ook **Philippe Destatte** van het *Institut Jules Destrée* breekt tegenwoordig een lans voor het confederalisme. Hij werkte in 2007 al een doorgedreven federaal model uit – weliswaar gebaseerd op vier sterke gewesten – maar hij bestudeerde grondig de meer ‘tweeledige’ confederale blauwdruk van de N-VA en meent dat een synthese tussen beide niet onmogelijk lijkt. Immers, anders dan veelal wordt verkondigd, is er in het N-VA-plan wel degelijk nog sprake van een versterkt Brussels gewest, weliswaar niet op voet van gelijkheid met Vlaanderen en Wallonië.

Het zijn niet alleen stemmen uit de PS-omgeving die in dit debat weerklinken. Ook historicus **Hervé Hasquin**, gewezen MR-minister, beklemtoont dat er “*bij Franstalige intellectuelen een brede consensus is gegroeid rond een radicaal gefederaliseerd België, zonder de gemeenschappen en met vier evenwaardige gewesten.*”

Over het statuut van Brussel zal dus ongetwijfeld nog een fameus robbertje gevochten worden maar het is onaanvaardbaar dat Brussel de toekomst van tien miljoen Vlamingen en Walen hypothekeert. Overigens is een zo groot mogelijke sociaal-economische integratie van Brussel in Vlaanderen de beste garantie voor zijn welvaart maar dat zal Uyttendaele wel niet zo graag horen.

De tijd begint te rijpen voor belangrijke nieuwe stappen in het verzelfstandigingsproces van Vlaanderen en Wallonië. Maar het dagelijkse schouwspel in de Wetstraat geeft een heel ander beeld. **Paul Magnette** stelde zijn veto voor een institutionele ronde en **Georges Louis-Bouchez** droomt zowaar van een unitair ‘Belgique de papa’.

We kennen de wendbaarheid van politici. Het perspectief van een Vlaams-Waals solidariteitspact kan wellicht de impasse doorbreken. In zijn ‘Manifest voor een zelfstandig Vlaanderen’ van 15 jaar geleden pleitte ook de Vlaamse zakenman **Rémi Vermeiren** van Denkgroep ‘in de Warande’ voor een belangrijke financiële solidariteit. Op korte termijn zou de financiële injectie voor Wallonië zelfs hoger moeten zijn dan de huidige transfers. Op lange termijn zouden ze kunnen uitdoven.

Toen CD&V-kamerlid en financieel specialist **Hendrik Bogaert** dat idee van méér Vlaams Waalse solidariteit jaren geleden in de politieke arena bracht werd hij prompt neergesabeld door het Vlaams Belang dat ging steigeren en nog meer door zijn eigen partij die hem binnen de 24 uur het zwijgen oplegde.

Wie durft het idee op tafel te leggen? Opgelet: het kan een serieuze politieke aardverschuiving teweegbrengen.

Bernard DAELEMANS